

Komunismus a demokracie

aneb *Jak jsem se stal komunistou*

(k článku Vladimíra Karfíka)

Po „Sametové revoluci“ prohlásil kdesi Václav Havel, že 40 let jsme trpěli v komunistickém režimu a nyní máme svobodu a demokracii: „Pravda a láska zvítězí nad lží a nenávistí“. Jako záruka demokracie byl zrušen paragraf o vedoucí úloze KSČ, zrušena cenzura a brzy se konaly první svobodné volby. Zdálo se, že rozvoji demokracie nic nestojí v cestě a že se brzy přiblížíme vyspělým zemím (převážně na západ od našich hranic). Po několika letech revoluční euforie – zejména poté, co se stát rozdělil – nastalo vystřízlivění. Lidé mají pocit, že chodí k volbám zbytečně, nemají koho volit a poslanci se mezi sebou hádají (nebo spolu vůbec nemluví), nebo dokonce vedou „studenou válku“. Jedna vládní krize střídá druhou, vypukají korupční skandály a nejsou přijímány potřebné zákony. To všechno ještě umocňují publicisté, kteří pátrají po možných a nemožných aférách.

Parlament schválil „Zákon o protiprávnosti komunistického režimu“ a byl zřízen ústav, který má zločiny komunismu zkoumat. Tím bylo fakticky uzákoněno jakési ideologické schéma, které musí publicisté více méně respektovat, aby se nezařadili mezi „extremisty“ a nepřišli o práci. Málokdo si dovolí v médiích říci, že nežijeme v demokracii ani v právním státě, ačkoli se to mezi lidmi „šušká“. Já sám jsem v KSČ nikdy nebyl, komunisty nevolím a za minulého režimu jsem nechodil k volbám¹. Přesto jsem byl nedávno při jedné debatě (ke které jsem se mimoděk připojil) označen za komunistu a ostatní se mě začali stranit. Vyjádřil jsem se totiž v tom smyslu, že ne všechno, co je se slovem „komunismus“ spojeno, je špatné. Bylo to původně hnutí za nápravu společnosti, blízké křesťanství. Jako „komuny“ fungují například izraelské kibucy. Takovouto „komunu“ je i dobře fungující mnohočlenná rodina či obec. Blížila se jí i některá bývalá JZD – zažil jsem to ve Slušovicích. Žít ve společenství rovných jako sestry a bratři je jistě ideálem mnohých a nevidím důvod to odsuzovat. Dá se toho ovšem snadno zneužít – viz „Vůdce“ Kaddáfí.

Slovo „komunismus“ má dnes velmi nejasný smysl: mezi komunisty patřili levicovní intelektuálové či spisovatelé (Seifert, Kohout, Vaculík, V&W), dále ti, kteří vstoupili do strany z existenčních důvodů, i kariéristé z dob Husákova režimu, kteří se pak briskně proměnili na podnikavce a dnes působí politice i byznysu. Z těch posledních se asi neví rekrutují dnešní „bohatí strýčkové“, kteří sponzorují politické strany i média a ovlivňují tak politiku. V podnikání (resp. byznysu) měli náskok díky svým finančním možnostem a kontaktům z minulé doby. Pokud pracovali u policejních složek, vyznají se také v metodách desinformace a manipulace veřejným míněním.

V našich médiích často vystupují politologové, ale nikdo z nich se patrně nezabývá podstatou demokracie. V knihovně svého otce jsem objevil 2 knížky prof. Emila Svobody o demokracii a volbách z let 1920-1922. Svoboda byl právník a filosof a mluvil pravidelně do rozhlasu, zabýval se hlavně právně-etickými problémy. Pořídil jsem stručný výpis z knížek a nabídl je redakci revue Listy, ale otištěny nebyly². Pokud je mi známo, zabýval se u nás otázkami etiky a práva pouze zesnulý prof. Vojtěch Cepl ve svých pořadech na stanici ČRo6. Je zajímavé, že podrobnou analýzu různých forem státu lze nalézt už u Platóna (Etika).

---

¹ Takových lidí bylo údajně méně než jedno procento.

² Viz můj WEB: www.technologie-kvalita.cz/honza

Rok 1989 nám otevřel šanci žít důstojně, ale využili jsme jí málo. Procházka centrem Prahy, kde mezi kasíny a přepychovými obchody se potulují žebráci a bezdomovci, nabízí místy tristní pohled³. Střed Prahy se změnil na historickou kulisu, původní obyvatelé se museli vystěhovat. Po někdejších korzech starých Pražanů procházejí výpravy z bývalé Země našich přátel...

Je otázka, proč si nedovedeme vybrat zodpovědné a důvěryhodné poslance; poslanecké sněmovně důvěřuje podle průzkumů jen asi 20% občanů a Senát považuje valná část občanů za zbytečný⁴. Možná takové osobnosti prostě nejsou. Naše národní elity byly zdecimovány za okupace a také v padesátých letech. Svě udělala také emigrace po srpnu 1968. Jak říkal prof. Cepl: *Demokracie není možná bez demokratů*. Myslím však, že největší škody způsobila doba normalizace. Přestal platit dosavadní systém hodnot⁵: do vedoucích funkcí byli jmenováni „lidé bez páteře“ a jedinými hodnotami se staly kariéra a peníze. A to platí dodnes – byla sice provedena lustrace, ale exponenti minulého režimu přepluli do vod byznysu, kde nenadále ovlivňují společenské dění⁶.

Davle-Sloup, 20. května 2011,
Jan Matys

---

³Týká se to hlavně okolí Hlavního a Masarykova nádraží, ale i Václavského náměstí

⁴Vím to z vlastní zkušenosti – odebírám časopis Senát a když ho po přečtení nabízím k přečtení sousedům a známým, nemají zájem

⁵Zejména tradiční křesťanské hodnoty – čestnost, poctivost, pomoc bližním, obětavost apod.

⁶Mám pocit že právě oni jsou šířiteli liberálního kapitalismu, kde má všechno řídit „neviditelná ruka trhu“